

האור בקצה המכחול

אורלי ורותי חלו בסרטן • האחת החלימה, השנייה יודעת שסופה קרב • בתהליך ההתמודדות שאבו שתיהן כוח רב מהאמנות והיצירה • עתה מוצגות עבודותיהן בתערוכה חדשה של 18 נשים חולות סרטן, המעבירות מסר מרשים של אופטימיות, שמחה ותקווה

יעל ליבוביץ' גרנות, צילום: אינגריד מולר



שלם: "הבד סופג הכל בכל שעה... אני מאד מאמינה בכוח של האמנות"



קורנבל: "רצתי להשאיר מה שחותר"

קורנבלו. "מקווה שהאופטימיות תאריך לי את החיים ותעזור לי לתת כוח גם לאחרים"

"זו היתה הכתעה שלא ידענו מאיפה היא הגיעה. זה היה גידול נדיר שגודל לאט אבל מערב בתהליך גם איברים נוספים ולא מגיב לכימותרפיה או להקרנות"

יזה מרגיש בדיוק כמו שאנשים מספרים - רעם כיום בחיי. התחושה היא באמת שהשמים נופלים עלייך, אתה לא יודע מאיפה זה בא, אבל אני אדם ריאלי, ישר שאלתי מה אחוזי ההחלמה. הוא אמר שזה שהחלה נמצאת אטנם בשלב 3, שזה שלב די מתקדם אבל שיש 70 אחוזי החלי

כך מצאה את עצמה בטהלך תקופת ההחלמה משדרת אופטימיות לכולם. "אני הייתי החולה, ואני הרגשתי את האנשים סביבי, ראיתי אנשים שכאבו ונשכרו אבל אני אדם שפובר הלאה, בכלליות היתה לי אופטימיות ומילי שפר עלי, אמנם, יש נשים שהן גורדותיות, נשים אכן טותות מהן, מתוך 18 הנשים שהציגו בתערוכה, שלוש נפטרו. זה אכן לא פשוט, אבל אני משתדלת לא לחשוב על זה אלא להיאחז בחיים."

בשל הצורך לעדכן את החברים בטעם בה תקופת ההחלמה, פתחה שלם בלוג אליו העלתה ציורים ועדכנה בטעמה. הוא נקרא 'שפע להחלמה' ונמ הוא שידר מסר אופטימי: "זה לא היה בלוג שעושה קשה, שעצוב לקרוא. תמיד היה בו מסר חיובי כי אני אדם כזה", גם את הראיון הזה בחרה לקיים, לרבריה, בגלל הצורך להראות לאנשים את הצד החיובי, "חשוב לי לספר לאנשים את הצד האופטימי, להראות לנשים אחרות שיש החלמה ושיש עתיד. כמו" בן שחשוב מאד להבדק, במיוחד בסרטן השדר, אני מניחה שאם הייתי מגלה את זה כמה חודשים נאוחר יותר, הכל היה נראה אחרת, אבל צריך לרדת שאנשים גם מחלימים. היום היא לומדת הדרת אומנות בבית ברל יכרי שאוכל להעביר את כלי הביטוי המדויקים הזה גם לאחרים."

"אני לא מאתלת את המחלה לאף אחר, היא אופרת, יאבל אפשר למצוא נקודות של אור גם בחך ההתמודדות. אני לא בן אדם דתי, אבל אני חושבת שאם דברים קורים יש סיבה. המחלה קרתה לי כי הייתי צריכה לשנות הרגלים בחיים. קיבלתי שנה לגונה ולחשוב על החיים. הייתי טיפוס פרפקציוניסט. פעם, אם חברים היו באים, הייתי חואנת שהכל יהיה מתוקתק, גם היום הכל מושלם אבל בצורה אחרת. עושים בידור, אני מרגישה שקיבלתי תובנות, האמתי את הקצב. היום אני יותר מחוברת לדמויות שלי, יודעת ומשתדלת לעשות מה שאני רוצה."

מקום מפלט

הפגישה עם רותי קורנבלו (59) לא היתה קלה, אבל היתה מרתקת ומעוררת השראה. קורנבלו נולדה ברוסיה ובגיל שמונה עלתה ארצה יחד עם הוריה ואחיה את משפחתה, שהי תקעה בתל אביב, היא מתארת כמשפחה חמה, שבה היתה הערכה רבה ללימודים, לתרבות, אמנות ולחינוך. בתיכון למדה במגמה אמנותית פרטגונית, שחיברה בין האהבה שחשה מגיל צעיר לאמנות עם אהבתה לילדים ולחינוך, "טאו שאני זוכרת את עצמי אהבתי ליצור. כילדה סרגתי כובעים, אהבתי לתפור, לפרוט ולצייר". מורתה בתיכון היתה בתיה עויאל, שפתחה בפניה את האהבה לאמנות.

היא נשואה לטאיר, נהג מוגנית, כבר 40 שנה ואם לשלושה בנים אותם היא מגדירה ככות של וקורנבלו החלה לעבוד כסוירה וסתכת בבית הספר היסודי עידנים ובעירוני א. בשנת 2009, בעודה מסיימת תואר שני, עברה צניחת רחם, בכדיקת ה-CI גילו הרופאים גידול ענק, שלמעשה דחף החוצה את הרחם, בניתוח מסובך הוציאו לה כליה אחת, מחול, והלק מהמפע. "הייתי בת 48, לפני זה הרגשתי רק עייפות, זו היתה הפתעה שלא ידענו מאיפה היא הגיעה. זה היה גידול נדיר שנודל לאט לאט אבל מערב בתהליך גם איברים נוספים ולא מגיב לכימותרפיה או לתקרנות."

"יום אחד היא חזרה הביתה עם ארבע חכרות, ואני כמוכן הייתי עם הפאה. היא שאלה אותי אם חם לי ואמרה "אם חם לך, אני מרשה לך להוריד אותה, את יפה גם ככה". אז התחלתי להבין שהן הפנימו וקיבלו אותי"

שלם: "מתוך 18 הנשים שהציגו בתערוכה, שלוש נפטרו. זה אכן לא פשוט, אבל אני משתדלת לא לחשוב על זה אלא להיאחז בחיים"

ונפטרה לפני חודשים, תוך פחות משנה כמו האבחון. "הקושי של המוות של אבא שלי הופיע בעבודות שלי, בדרך כלל הציורים שלי היו פאזלים ונעימים. כשאבא שלי היתה מאושפוט, אפשרתי להוציא מעצמי דברים קשים יותר, זו היתה הפעם ראשונה שהרשתי לעצמי לעשות משהו בועט, מתריס, יצרתי עבודה שניי קתה אותי, הרגשתי שהקאתי הרבה קושי מתוכי ואחריה אפשר היה להמשיך הלאה."

כל אחד יכול להיעזר באומנות? "אני מאמינה שבכל אדם יש פן יצירתי, זה לא חייב להיות אמנות פלסטית, יש כאלה ששריים, רוקדים, כותבים, אם תקחי ילד בן שלוש ותראי איך הוא מצייר, מה הוא מוציא מבפנים, זה פשוט להשרר פקק של יצירתיות. צריך להבין שלא טשנה מה יוצא, מה שמשנה זה הדרך, התהליך הוא מדויק, שפוס להשתתפע כמו ילדים, לא כולם יצאו אמנים אבל תרווח הוא העניין, ההתרגשות."

כמה חודשים אחרי ההחלמה יצרה תערוכה לה קראה 'מעמקים'. "זו היתה סבידת מעל עברי, רי, לתערוכה הגיעו רופאים אחיות, וזה היה מאד מרגש."

שלם מגדירה את עצמה כאדם ריאלי. "השא" לה 'לטה זה קרה לי, לא היתה שאלה רלוונטית. חשבתו רק בה עושים עם זה, איך יוצאים מזה."

אמנות במקום מילים

את האמנות בחייה מגדירה שלם כדרך ביטוי, "אם היו לי מילים כנראה לא הייתי מציירת אבל זה משהו נורא רגשי, אני מציירת את הרגשות שלי, זה סוג של מסע של חיפוש פנימי". בתקופת המחלה עזבה שלם את העבודה, ובחירה לגות, "זו היתה הדמנות להתעסק בעצמי, הבנתי שאני רוצה למנף את האמנות. לאורך כל השנים סברתי מה אחד יכול להיעזר באומנות? "אני מאמינה שבכל אדם יש פן יצירתי, זה לא חייב להיות אמנות פלסטית, יש כאלה ששריים, רוקדים, כותבים, אם תקחי ילד בן שלוש ותראי איך הוא מצייר, מה הוא מוציא מבפנים, זה פשוט להשרר פקק של יצירתיות. צריך להבין שלא טשנה מה יוצא, מה שמשנה זה הדרך, התהליך הוא מדויק, שפוס להשתתפע כמו ילדים, לא כולם יצאו אמנים אבל תרווח הוא העניין, ההתרגשות."

כמה חודשים אחרי ההחלמה יצרה תערוכה לה קראה 'מעמקים'. "זו היתה סבידת מעל עברי, רי, לתערוכה הגיעו רופאים אחיות, וזה היה מאד מרגש."

שלם מגדירה את עצמה כאדם ריאלי. "השא" לה 'לטה זה קרה לי, לא היתה שאלה רלוונטית. חשבתו רק בה עושים עם זה, איך יוצאים מזה."

שלום: "חודשיים לפני שחליתי התחלתי פתאום להשתמש בצבע השחור. זה כמו נבואה שהגשימה את עצמה, קראתי לציור הזה מחול הצללים עוד לפני שידעתי שחליתי"

"אם היו לי מילים כנראה לא הייתי מציירת אבל זה משהו נורא רגשי, אני מציירת את הרגשות שלי, זה סוג של מסע של חיפוש פנימי"

שהיא חילה שוב. כמו שלם, גם היא מדברת על נבואה שהתבטאה באומנות, עוד טרם הגילוי. "כשחזרנו מרמת הגולן קנינו סלון שחור וציירתי המון ציורים באפור ושחור, מה שלא קרה קודם. בהתחלה חשבתי שזה בשביל להתאים את העבודה לסלון אבל בדיעבד, זו היתה נבואה עוד לפני שידעתי שאני חולה."

בשנת 2011 קיבלה קורנבלו את הבשורה הקשה, בעקבות תחושת לחץ בכתף, ועייפות גדולה, גילתה שהגידול חוזר, גדל והתפשט ונטי צא כעת בשני מוקדים בצד ימין ובצד שמאל. רופאים באיילוב החליטו לנתחה שוב. במשך השנה הזו אושפזה בשנה ועברה שבעה ניתוחים בהם היו הסתבכויות שונות.

למרות כל הניתוחים, לפני בשנתיים הבהירו לה הרופאים שאין מה לעשות יותר, אין דרך לרפא את המרטן שהתפשט בגופה. לפני כחצי דשיים, חתמה קורנבלו על טופס 'החולה הנוטה למות' בו היא מצהירה שאינה רוצה לקבל עוד טיפולים מאריכי חיים.

מה עושים עם ידיעה כזו? "זה טאד טאד קשה, ברור שאני רוצה להתמסך לחיות, להיות עם הילדים, הנכדים ותבעל היקר שלי, אבל עם זאת, היום אני נמצאת בוודאות, לכן יש עליות, יותר שמהה. אני יודעת לאן הדרך מובילה,



אין לי אטנם שליטה על זה אבל אני יכולה לבחור לסיים את חיי באופן מכוון. המוות זה חלק מהחיים. חשוב לי להבחר שאני אוהבת את החיים ומשמה אותי שאני יכולה עוד לתת, עוד לעזור, לתרום."

השלמה עם המוות

את האמנות כתייה תארת קורנבלו כמקום מפלט. מה שטרחים הוא, שבתקופה האחרונה, לאחר ההשלמה עם המוות הקרב, הציורים שלה הפכו שטחים יותר, צבעוניים ורגועים. "היום אני משלימה עם המצב, ונראה לי שבגלל זה הצבעים הפכו למאד עליונים. הציור הוא מקום מפלט משטח, מקום שמאפשר לברוח מהמכלל שנגיע בעקבות המחלה, אמנם היום אני צריכה

אחרי הניתוח חשבה שהכל מאחוריה. "היה לי שקט נפשי, הייתי בביקורת אבל חשבתי שזה נגמר." באותה תקופה למדה, עבדה והתנדבה בקהילה ובארגון נשות הדסה, ואף החלה לצייר בצורה יותר מקצועית. חמש שנים אחר כך, בני סיון לחיית ברמת הים אחרת, עברה משפחה קורנבלו לרמת הגולן. הרגע בא לידי ביטוי באומנות. "יש התחלתי ממש לעסוק באומנות, לטדתי תכשיטנות, יצרת תכשיטים, עבודות וכוכית, עברתי בפסיפס וציורתי."

עוד נבואה שחורה

לאחר כמה שנים שוב חזרה המשפחה לטו"ר ועין ובריעבד, קורנבלו התחילה להבין בתוכה



קורנבלו: "כשחזרנו מרמת הגולן קנינו סלון שחור וציירתי המון ציורים באפור ושחור, מה שלא קרה קודם. בהתחלה חשבתי שזה בשביל להתאים את העבודות לסלון אבל בדיעבד, זו היתה נבואה עוד לפני שידעתי שאני חולה"

להתאים את הציור לכוחות שלי כי הידיים רועות וקשה לי, אבל זה מרגיע. בתקופה האחרונה יש הרעה במצבי הפיסי אבל בזכות התערוכה ציירתי שוב, אני שלמה עם המצב. הציורים נותנים לי כוח."

את ציוריה היא מחלקת לטשפתחה וחבריה: "חשוב לי שישארו להם ציורים שטחים, אופטימיים, כיפים חיוביים, אני רוצה להשאיר להם פה שמחה. האמנות נותנת לי תחושת חיות, הנתינה נותנת לי כוח, שאני יכולה לתת ציורים לאחרים. אני מקווה שהאופטימיות תאריך לי את החיים ותעזור לי לתת כוח גם לאחרים."

לקראת התערוכה האחרונה ציירה קורנבלו ציור מקסים לו קראה מערבולת של החיים. הוא משקף את המשפחה התומכת ונראים בו קן וגוזלים. "את באמצע בתוך הקן ואלה שלי" שת הילדים שמשפלים כך" מסביר מאיר בעלה. "אולי עונה רותי" אם כבר חלית, אז צריך שיתפזל מולך ותהיה טוקף במשפחה תוכנית. למולי יש לי משפחה מקסימה, אני גאה בבנים ובכלות שלי ובבעל שלי, וגם בטודיעין הסביבה תומכת ומקיפה אותי בהמון דים ואהבה." לאחרונה אף סיטה רותי ציור, בו נשקף נוף של ים ושני כסאות נוח. "נתתי אותו לבני שישים במשרד וזכור שיש חיים מעבר לעבודה" היא אומרת בחיך.

אני יושבת ומשוחחת עם רותי ומאיר בעלה על הסוף הקרב, על התמיכה והאהבה הרבה שלו לרעייתו, אותה הוא מגדיר כחברה הכי טובה שלו. על האהבה שלהם ומנסה להבין איך שואבים כוחות. רותי מסבירה לי בחיך "אפשר להיות חולה ולהישאר אופטימי ושמת, ועדיין ליהנות מהבעל והילדים ומהמשפחה. חשוב לי מאד להעביר לאנשים מסר אופטימי, מסר של הומור. גם כשאחה נמצא על הקרשים אתה יכול עדיין לאסוף את עצמך ולשדר הוגיות. אני אטא ומבטא של המשפחה עד הסוף, סוג של מודל לחיקוי. חשוב לי לתת את הוונטא האישית עד הסוף, שצריך לקום טבל שבר ולנסות להיות עם הראש למעלה עד כמה שאפשר."

לפרטים ומידע על הפעילויות השונות של האגודה לטלחמה כסרטן סניף טודיעין: שולח זק רכזת הסניף - 08-6495389

"היום אני משלימה עם המצב, ונראה לי שבגלל זה הצבעים הפכו למאד עליונים. הציור הוא מקום מפלט משמח, מקום שמאפשר לברוח מהסבל שמגיע בעקבות המחלה, אמנם היום אני צריכה להתאים את הציור לכוחות שלי כי הידיים רועדות וקשה לי, אבל זה מרגיע"

"חשוב לי לתת את הדוגמא האישית עד הסוף, שצריך לקום מכל שבר ולנסות להיות עם הראש למעלה עד כמה שאפשר"